

Nr 15

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med anhållan om riksdagens yttrande angående vissa av Internationella arbetsorganisationens allmänna konferens år 1969 vid dess femtiotredje sammanträde fattade beslut.

Genom en den 19 december 1969 dagtecknad proposition, nr 21, vilken hänvisats till lagutskott och behandlats av andra lagutskottet, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden,

dels föreslagit riksdagen att godkänna att Sverige ansluter sig till de vid Internationella arbetsorganisationens (ILO) allmänna konferens år 1969 vid dess femtiotredje sammanträde antagna konventionerna (nr 129) om *yrkesinspektion vid jordbruket* och (nr 130) om *läkarvård och kontanta sjukförmåner*,

dels ock anhållit om riksdagens yttrande över vad föredragande departementschefen anfört om de vid samma sammanträde antagna rekommendationerna (nr 133) om *yrkesinspektion vid jordbruket* och (nr 134) om *läkarvård och kontanta sjukförmåner*.

Texterna till instrumenten har fogats till propositionen som bilagor 1—4. Redogörelser för remissyttranden återfinns i propositionen.

Internationella arbetskonferensens femtiotredje sammanträde hölls i Genève under tiden den 3—24 juni 1969. I sammanträdet deltog delegationer från 116 av ILO:s 121 medlemsstater jämte representanter för många mellanstatliga och internationella icke statliga organisationer. Med anledning av ILO:s 50-årsjubileum bevistades konferensen av social- eller arbetsministrar från så gott som alla i konferensen deltagande länder. Det stora flertalet medlemsstater hade sänt fullständiga delegationer, d. v. s. två regerings-, ett arbetsgivar- och ett arbetstagarombud. Sverige deltog i sammanträdet med en fullständig delegation.

Enligt artikel 19 i Internationella arbetsorganisationens stadga skall ifrå-gavarande konventioner och rekommendationer underställas riksdagen.

1.—2. Yrkesinspektion inom jordbruket

Frågan om en internationell reglering av yrkesinspektion inom jordbruket har varit föremål för behandling vid två på varandra följande arbets-
1 — *Bihang till riksdagens protokoll 1970. 9 saml. 2 avd. Nr 15*

konferenser. En första diskussion ägde sålunda rum vid 1968 års konferens och ledde efter ytterligare överväganden vid konferensen påföljande år till att en konvention och en rekommendation antogs i ämnet. Konventionen antogs med 312 röster mot 0 och 30 nedlagda och rekommendationen med 321 röster mot 0 och 19 nedlagda. Samtliga svenska ombud röstade för såväl konventionen som rekommendationen.

ILO antog redan år 1947 en konvention (nr 81) och rekommendation (nr 81) om arbetsinspektion inom industri och handel. Det bör nämnas att det finns ytterligare två instrument av viss betydelse i sammanhanget, nämligen 1947 års konvention (nr 85) om arbetsinspektion i områden belägna utanför moderlandet samt 1958 års konvention (nr 110) om anställningsförhållanden för plantagearbetare.

I flera länder har det länge funnits behov av att få till stånd en internationell reglering av yrkesinspektionen inom jordbruket. Det har ifrågasatts om inte de dokument som gäller industri och handel skulle kunna utvidgas till att omfatta även jordbruk. Emellertid har förhållandena inom jordbruket ansetts vara av så speciell natur att det framstått som nödvändigt att utarbeta särskilda dokument om yrkesinspektion inom jordbruket.

Innehållet i konventionen och rekommendationen

Konventionen omfattar jordbruk, djurskötsel, trädgårdsodling, skogsbruk och den första förädlingen av jordbruksprodukterna. Särskilt sistnämnda verksamhet kan medföra gränsfall, där det blir svårt att avgöra om denna konvention eller konventionen nr 81 om arbetsinspektion inom industri och handel skall tillämpas. Sådan gränsdragning skall fastställas av yrkesinspektionens chefsmyndighet efter samråd med arbetsgivarnas och arbetstagarnas organisationer. Därvid skall iakttas, att varje verksamhet, som har anknytning till jordbruk, skall hänföras till den ena eller den andra konventionen. Ingen sådan verksamhet får sålunda falla utanför de områden som täcks av dessa båda konventioner. Om tveksamhet uppstår, huruvida den ena eller den andra konventionen skall tillämpas i fråga om ett visst företag, tillkommer det chefsmyndigheten att fatta beslut i frågan.

I konventionen skall termen »författningsbestämmelser» (»legal provisions») omfatta, förutom lagar och förordningar, skiljedomsutslag och kollektivavtal, som upphöjts till lag och vilkas efterlevnad yrkesinspektör har att övervaka.

Yrkesinspektion skall tillämpas på jordbruksföretag eller del därav, som sysselsätter arbetstagare eller lärlingar, oberoende av i vilken form deras ersättning utgår och oberoende av anställningsavtalets art, utformning och varaktighet. Medlemsstat kan dessutom förbinda sig att låta yrkesinspektionen omfatta även följande persongrupper, nämligen

- a) arrendatorer (»tenants»), som inte anlitar arbetskraft utifrån, natura-arrendatorer och liknande arbetstagargrupper;
- b) personer, som ingår i ett kollektivt ekonomiskt företag, t.ex. medlemmar i ett kooperativt företag;
- c) medlemmar av företagarens familj, så som denna definieras i den nationella lagstiftningen.

I fråga om yrkesinspektionens åligganden uttalas att inspektionen skall trygga tillämpningen av författningsbestämmelser om arbetsförhållanden och skydd för arbetstagare under arbetet, såsom föreskrifter om arbetstid, löner, veckovila och semester, arbetarskydd, hygien och välfärd, kvinnors, barns och minderårigas användande i arbete samt andra därmed sammanhängande frågor, i den mån det ankommer på yrkesinspektör att tillse att dessa bestämmelser iakttas. Yrkesinspektionen skall vidare lämna tekniska råd och anvisningar till arbetsgivare och arbetstagare om lämpligaste sätt att uppfylla författningsbestämmelser.

Inspektionen skall också fästa vederbörande myndighets uppmärksamhet på brister och missförhållanden, som inte uttryckligen regleras i gällande bestämmelser och föreslå förbättringar i lagstiftningen.

Yrkesinspektör skall genom nationell lagstiftning kunna få rådgivande eller verkställande befogenhet i fråga om författningsbestämmelser rörande arbetstagares och deras familjers levnadsförhållanden. Andra uppgifter som eventuellt kan anförtros yrkesinspektör inom jordbruket får inte vara av sådan natur att de lägger hinder i vägen för ett effektivt fullgörande av hans huvudsakliga åligganden eller menligt inverkar på det anseende och den opartiskhet, som måste krävas av en inspektör i hans förhållande till arbetsgivare och arbetstagare.

I den mån det är förenligt med medlems administrativa praxis, skall yrkesinspektionen vara underställd en central myndighet (artikel 7). I artikeln lämnas olika exempel på hur yrkesinspektionsmyndigheten kan utformas.

Konventionen innehåller vidare föreskrifter om personalen inom yrkesinspektionen i jordbruket, om dess ställning, tjänstgöringsvillkor, rekrytering och erforderliga kvalifikationer. Särskilt betonas att såväl män som kvinnor skall kunna antagas till inspektörer. Kvalificerade tekniska experter skall vid behov ställas till inspektionsmyndighetens förfogande. Vikten av samarbete mellan yrkesinspektionen och andra statliga organ samt mellan inspektionen och arbetsmarknadsparternas organisationer betonas särskilt. Yrkesinspektionen skall förses med lämpligt förlagda och utrustade kontorslokaler samt ha tillgång till erforderliga transportmedel.

Det heter vidare i konventionen (artikel 16) att med vederbörlig fullmakt utrustad yrkesinspektör skall ha rätt att fritt och utan föregående anmälan vid varje tid på dygnet äga tillträde till varje arbetsställe, som är under-

1* — Bihang till riksdagens protokoll 1970. 9 saml. 2 avd. Nr 15

kastat tillsyn. Denna bestämmelse var den mest kontroversiella vid årets behandling av konventionsförslaget, trots att formuleringen ordagrant hämtats från konvention nr 81 (artikel 12). Inspektören skall vidare under dagen äga tillträde till varje lokal som han har skäligen anledning anta vara underkastad hans tillsyn.

Han har rätt att genomföra undersökningar, provningar eller utredningar, som han bedömer vara erforderliga för att förvissa sig om att författningsbestämmelserna noga följs. Därvid kan han ensam eller i vittnens närvaro utfråga arbetsgivaren, företagets personal eller övriga personer inom företaget om alla förhållanden, som berör tillämpningen av författningsbestämmelserna. Han kan också påkalla företeende av böcker, register och övriga handlingar, som skall föras enligt gällande lagstiftning om levnads- och arbetsförhållanden, för att kontrollera att de är i författningens skick samt kopiera eller göra utdrag ur dem. Slutligen kan han under vissa förutsättningar för analys ta eller föra bort prov av produkter, material och ämnen. Vid inspektionsbesök skall inspektören underrätta arbetsgivaren eller dennes representant samt arbetstagarna eller deras representanter om besöket, såvida inspektören inte finner att sådan anmälan skulle vara till förfång för inspektionens effektiva fullgörande.

I konventionen uttalas vidare att yrkesinspektionen inom jordbruket skall kunna anlitas för den förebyggande granskningen av nya anläggningar, nya material eller ämnen och nya metoder för behandling eller framställning av produkter, som kan misstänkas innebära risk för hälsa och säkerhet.

Yrkesinspektör skall ha rätt att vidtaga åtgärder i syfte att avhjälpa iakttagna brister i företags anläggning, planering eller arbetsmetoder, däri inbegripet användning av farliga material eller ämnen, som kan utgöra fara för hälsa och säkerhet.

För att inspektör skall kunna vidtaga sådana åtgärder skall han äga meddela eller låta meddela förelägganden med krav på att inom viss angiven tid sådana förändringar skall ha genomförts beträffande installationer, anläggningar, lokaler etc. som bedöms erforderliga för att garantera att författningsbestämmelserna om hälsa och säkerhet iakttages eller att åtgärder skall med omedelbar verkan vidtagas i händelse av överhängande fara för hälsa och säkerhet. De brister som inspektören iakttagit vid inspektion av ett företag och de åtgärder han vidtager med anledning därav skall omedelbart bringas till arbetsgivarens och arbetstagarnas representanters kännedom.

Yrkesinspektör skall underrättas om inträffade yrkesskador. Såvitt möjligt skall han på platsen för skadan delta i utredning om orsaken till svåra yrkesskador, särskilt dödsfall och skador som drabbat flera personer.

Yrkesinspektör får inte äga del i företag, som står under hans tillsyn. Han får inte avslöja yrkeshemligheter och han skall behandla som strängt förtrolig varje anmälan om fel och missförhållanden på arbetsplatsen.

Om yrkesinspektör inte har befogenhet att vidtaga laga åtgärder, skall

han vara skyldig att lämna rapport om lagöverträdelser direkt till den myndighet, som har sådan befogenhet.

Yrkesinspektör skall till den centrala inspektionsmyndigheten avge periodiska rapporter om sin verksamhet, och den centrala myndigheten skall årligen publicera en berättelse om yrkesinspektionens verksamhet. Denna berättelse, som bl. a. skall innehålla yrkesskadestatistik, skall tillställas Internationella arbetsbyråns generaldirektör.

I rekommendationen uttalas att om nationella förhållanden medger det, yrkesinspektionen inom jordbruket bör utvidga sin verksamhet till att omfatta samverkan med vederbörande tekniska organ för att hjälpa företagaren att förbättra sin jordbruksenhet samt levnads- och arbetsförhållanden för de personer som arbetar där. Inspektionen bör kunna medverka även vid genomförandet av författningsbestämmelser på sådana områden som utbildning av arbetstigare, social service inom jordbruk samt Kooperation och när det gäller obligatorisk skolgång. Det framhålls särskilt att yrkesinspektör normalt inte bör fungera som förlikningsman eller skiljedomare i arbetstvister men han kan tillfälligt få åta sig uppdrag som medlare.

I övrigt innehåller rekommendation ett antal anvisningar avsedda att komplettera och utvidga konventionens bestämmelser i skilda hänseenden. Det rekommenderas att medlemsstaterna i olika former bedriver eller stödjer utbildningskampanjer som syftar till att informera berörda parter om författningsbestämmelserna och om vikten av att de noga iakttas samt om de risker för vilka personer i jordbruksföretag kan bli utsatta samt lämpligaste sättet att undvika dessa risker.

Svenska bestämmelser

De svenska bestämmelser som bör beaktas vid prövning av frågan om en svensk ratificering av konventionen resp. tillämpning av rekommendationen är arbetarskyddslagen den 3 januari 1949 (nr 1) och arbetarskyddskungörelsen den 6 maj 1949 (nr 208) samt kungörelsen den 6 maj 1949 (nr 211) om läkarundersökning och läkarbesiktning till förebyggande av vissa yrkessjukdomar, kungörelsen den 8 oktober 1954 (nr 631) angående anmälan av yrkesskada, samt instruktionen för arbetarskyddsstyrelsen den 3 december 1965 (nr 776) och instruktionen för yrkesinspektionen den 3 december 1965 (nr 791).

2.—3. Konvention och rekommendation om läkarvård och kontanta sjukförmåner

Under senare år har Internationella arbetsorganisationen till revision tagit upp vissa konventioner, som före andra världskriget antagits beträffande olika grenar av den sociala tryggheten i syfte att bringa dessa konventioner

i överensstämmelse med nya idéer och tendenser, som gjort sig gällande på detta fält. Såsom ett första steg i detta revisionsförfarande antog Internationella arbetskonferensen år 1964 en konvention (nr 121) om förmåner vid yrkesskada (framlagd inför riksdagen genom prop. 1965: 51, 2LU 42, rskr 199).

Nästa etapp i revisionsförfarandet utgjordes av en revision av vissa år 1933 antagna konventioner om pensionsförsäkring. I detta ämne antogs år 1967 en reviderad konvention (nr 128) om invaliditets-, ålders- och efterlevandeförmåner (anmäld i prop. 1968: 39, 2LU 25, rskr 166).

Såsom ett sista led i revisionsarbetet har arbetskonferensen vid sina allmänna sammanträden åren 1968 och 1969 diskuterat en revision av två år 1927 antagna sjukförsäkringskonventioner. Dessa diskussioner ledde år 1969 till antagandet av en konvention om läkarvård och kontanta sjukförmåner åtföljd av en rekommendation i samma ämne. Konventionen antogs med 260 röster mot 5 och 67 nedlagda och rekommendationen med 231 röster mot 47 och 48 nedlagda. Samtliga svenska ombud röstade för konventionen, medan i fråga om rekommendationen regerings- och arbetstagarombuden röstade för, men arbetsgivarombudet röstade emot.

Innehållet i konventionen och rekommendationen

Konventionen är så konstruerad, att ett medlemsland genom att ratificera densamma ikläder sig skyldighet att garantera ett visst lagfäst minimiskydd avseende *dels* läkarvård och därmed jämförlig vård både vid sjukdom och — på de villkor som landet självt bestämmer — i sjukdomsförebyggande syfte, *dels* rätt till kontantförmåner vid av sjukdom föranledd arbetsoförmåga som medför inkomstbortfall.

I fråga om den standard som krävs uppställer konventionen två nivåer. Medlemsländer med otillräckligt utvecklade ekonomiska och medicinska resurser kan ratificera konventionen med utgående från lägre krav än dem som konventionen generellt uppställer. Redogörelsen i det följande tar sikte på de krav som generellt uppställts för andra länder än dem vilkas ekonomiska och medicinska resurser är otillräckligt utvecklade.

Den medicinska vård som skall garanteras skall ha till syfte att vidmakthålla, återställa eller förbättra den skyddade personens hälsa och arbetsförmåga liksom även att tillgodose hans personliga behov. Konventionen uppställer som minimikrav i fråga om tillgängliga vårdmöjligheter att dessa skall omfatta vård av allmänpraktiker, specialistvård, nödvändiga läkemedel, nödvändig sjukhusvård samt, i den omfattning som den nationella lagstiftningen föreskriver, tandvård och medicinsk rehabilitering.

Den i fråga om rätten till vård skyddade personkretsen skall omfatta *antingen* alla arbetstagare i landet samt deras hustrur och barn *eller* angivna grupper av förvärvsarbetande som tillsammans utgör minst 75 % av den

förvärvsarbete samt deras hustrur och barn *eller* angivna grupper av befolkningen motsvarande minst 75 % av samtliga i landet bosatta personer.

Garanterad vård skall tillhandahållas skyddad person så länge vårdbehovet består. Vissa begränsningar i fråga om rätt till fortsatt vård är dock tillåtna i fall då en vårdberättigad upphör att tillhöra en skyddad persongrupp.

Om enligt den nationella lagstiftningen den vårdade eller hans försörjare måste svara för viss del av vårdkostnaden, får reglerna härför inte vara utformade på sådant sätt att de lägger en alltför stor börda på den enskilde eller äventyrar det medicinska och sociala skyddets effektivitet.

Med avseende på rätten till kontanta sjukförmåner skall den skyddade personkretsen omfatta *antingen* alla arbetstagare i landet *eller* angivna grupper av förvärvsarbete som tillsammans utgör minst 75 % av den förvärvsarbete befolkningen *eller*, efter inkomstprövning, alla i landet bosatta personer, varvid reglerna för inkomstprövningen inte får vara strängare än att förmånstagarens familj tillförsäkras sunda och drägliga levnadsförhållanden.

Craven på kontantförmånernas storlek är i konventionen utformade i nära anslutning till motsvarande bestämmelser i 1952 års ILO-konvention nr 102 om social trygghet (minimistandard), men har satts högre än i 1952 års konvention. Förmånerna skall utgöras av periodiskt utgivna belopp, vilka när skyddet omfattar arbetstagare eller grupper av den förvärvsarbete befolkningen bestäms med utgångspunkt från vad som lägst skall utges för en man med hustru och två barn. För en sådan standardförmånstagare skall den under tiden för inkomstbortfallet utgivna kontanta sjukförmånen, ökad med familjebidrag för samma tid, fylla ett av två alternativa krav. Enligt det ena alternativet skall ersättningen uppgå till minst 60 % (enligt 1952 års konvention minst 45 %) av det sammanlagda beloppet av förmånstagarens tidigare förvärvsinkomst, dock högst lönen för en yrkesutbildad manlig kroppsarbetare, och det familjebidrag som utges till en skyddad person med samma försörjningsplikt som standardförmånstagaren. Det andra alternativet innebär att förmånerna skall uppgå till 60 % av det sammanlagda beloppet av lön och familjebidrag till en vanlig vuxen manlig kroppsarbetare med samma försörjningsplikt som standardförmånstagaren. För andra förmånstagare skall kontantförmånen stå i ett skäligt förhållande till standardförmånstagarens kontanta sjukförmån.

Kontant sjukförmån skall i princip utges så länge arbetsoförmågan och inkomstbortfallet varar. Dock får för varje fall av arbetsoförmåga rätten till kontantförmån begränsas i viss omfattning. Begränsningen får inte avse kortare tid än 52 veckor. En väntetid (karenstid), varunder ingen kontantförmån utges, får förekomma men får inte överskrida de tre första dagarna av inkomstbortfall.

När en person som är försäkrad för kontant sjukförmån avlider skall begravningshjälp utbetalas. Något krav på beloppets storlek uppställs inte. Denna konventionsbestämmelse behöver dock inte tillämpas av medlemsland som uppfyller vissa krav avseende dels landets pensionssystem, dels de kontanta sjukförmånernas storlek och dels förekomsten av frivilliga begravningshjälpförsäkringar.

Bland konventionsbestämmelser som avser både vård och kontanta sjukförmåner märks följande.

Medlemsland, vars lagstiftning ger skydd åt arbetstagare, kan från konventionens tillämpning undantaga vissa uppräknade arbetstagargrupper samt temporärt sådana arbetstagare inom jordbrukssektorn, vilka vid ratifikationstillfället ännu inte är skyddade genom lagstiftning som uppfyller konventionskraven. Vidare kan undantas sjöfolk, däri inbegripna fiskare sysselsatta med havsfiske, samt offentliga tjänstemän om dessa grupper skyddas genom speciella system, enligt vilka föreligger rätt till förmåner som i det hela är minst likvärdiga med dem som skall utges enligt konventionen.

I vissa fall får förmån, som skyddad person skulle vara berättigad till enligt konventionen, temporärt eller tills vidare innehållas.

Varje medlemsland skall inom sina gränser tillförsäkra utlänningar, som normalt är bosatta eller arbetar i landet, samma behandling som landets egna medborgare i fråga om rätt till förmåner enligt konventionen.

Slutligen medger konventionen under vissa förutsättningar att ratificerande land, som totalt för läkarvård och kontanta sjukförmåner anslår minst 4 % av landets nationalinkomst och uppfyller vissa villkor om högre standard och ett vidare skydd än konventionen kräver, får göra temporära undantag från vissa särskilda bestämmelser i konventionen. En förutsättning är dock att de grundläggande rättigheter som konventionen avser att garantera inte därigenom väsentligen minskas eller försämrats.

Enligt den kompletterande rekommendationen bör medlemsländerna i vissa närmare angivna avseenden på lämpligt sätt och, om så erfordras, i etapper vidga den personkrets som skyddas med avseende på vård och kontanta sjukförmåner samt tillhandahålla förmåner i större utsträckning än som krävs enligt konventionen.

Svenska bestämmelser

De svenska bestämmelser som bör beaktas vid en bedömning av spørgsmålet om en svensk ratificering av konventionen respektive tillämpning av rekommendationen är i första hand lagen den 25 maj 1962 (nr 381) om allmän försäkring (AFL), sjukvårdslagen den 6 juni 1962 (nr 242) och smittskyddslagen den 26 april 1968 (nr 231) jämte därtill anknutna författningar.

Departementschefen

Vid Internationella arbetskonferensens femtiotredje sammanträde, år 1969, antogs dels en konvention och en rekommendation om yrkesinspektion inom jordbruket, dels en konvention och en rekommendation om läkarvård och kontanta sjukförmåner.

Vad först beträffar *konventionen (nr 129) om yrkesinspektion inom jordbruket* vill jag erinra om att ILO redan år 1947 antagit en konvention (nr 81) och en rekommendation (nr 81) om arbetsinspektion inom industri och handel. Det har ifrågasatts om inte dessa instrument skulle kunna utvidgas till att omfatta även jordbruket, men förhållandena inom jordbruket har ansetts vara av så speciell natur att det framstått såsom erforderligt att utarbeta särskilda dokument för denna näringsgren. Sverige har ratificerat 1947 års konvention, på vilken den nu aktuella konventionen nr 129 till stor del bygger. Tillsynen av jordbruk i sistnämnda konventions mening utgör i Sverige en del av den tillsyn som utövas av allmänna yrkesinspektionen och skogsyrkesinspektionen. Vad som omfattas av konventionen nr 81 har alltså här i landet tillämpning även på jordbruket.

Av remissyttrandena framgår att något hinder för svensk ratifikation av konventionen nr 129 inte föreligger. Samtliga remissinstanser har också tillstyrkt ratificering. Med hänsyn härtill förordar jag att Sverige ansluter sig till konventionen.

När det gäller *rekommendationen (nr 133) i samma ämne* ansluter jag mig till ILO-kommitténs förslag att rekommendationen, i de delar den inte redan tillgodosetts i svensk lagstiftning, beaktas i det fortsatta lagstiftningsarbetet på arbetarskyddets område, om och i den mån så befinns möjligt och lämpligt.

Konventionen (nr 130) om läkarvård och kontanta sjukförmåner utgör sista ledet i ILO:s arbete på att få fram nya konventioner på socialförsäkringens område i stället för de äldre konventioner som härrör från mellankrigstiden och som framstått som föråldrade med hänsyn till den utveckling som ägt rum. Tidigare har som resultat av detta arbete tillkommit konventionen (nr 121) om förmåner vid yrkesskada och konventionen (nr 128) om invaliditets-, ålders- och efterlevandeförmåner. Båda dessa konventioner har tillträtts av Sverige.

Konventionen om läkarvård och kontanta sjukförmåner är så konstruerad, att ett medlemsland genom att ratificera densamma ikläder sig skyldighet att garantera ett visst lagfäst minimiskydd avseende *dels* läkarvård och därmed jämförlig vård både vid sjukdom och — på de villkor som landet självt bestämmer — i sjukdomsförebyggande syfte, *dels* rätt till kontantförmåner vid av sjukdom föranledd arbetsoförmåga som medför inkomstbortfall.

Riksförsäkringsverket har gått igenom konventionens bestämmelser och därvid särskilt beaktat sådana artiklar som är av intresse ur ratifikations-synpunkt. Verket drar av den gjorda genomgången den slutsatsen att något hinder inte föreligger för Sverige att ratificera konventionen, under förutsättning att Sverige i fråga om vissa artiklar utnyttjar den möjlighet till undantag som erbjuds i konventionens artikel 33. Enligt denna artikel får ratificerande land, som totalt för läkarvård och kontanta sjukförmåner anslår minst 4% av landets nationalinkomst och uppfyller vissa villkor om högre standard och ett vidare skydd än konventionen kräver, göra temporära undantag från vissa särskilda bestämmelser i konventionen. Därvid förutsätts att de grundläggande rättigheter som den avser att garantera inte därigenom väsentligen minskas eller försämras.

ILO-kommittén har funnit, att Sverige kan ratificera konventionen utan anlåtande av undantagsmöjligheten i artikel 33 och har i likhet med alla övriga remissinstanser tillstyrkt ratifikation. Beträffande motiveringen för kommitténs ståndpunktstagande får jag hänvisa till kommitténs yttrande.

Jag delar ILO-kommitténs uppfattning och förordar att Sverige ansluter sig till konvention (nr 130) om läkarvård och kontanta sjukförmåner. Det är med tillfredsställelse jag konstaterar att Sverige i och med att så sker har tillträtt samtliga de stora konventioner om social trygghet som har framkommit som ett resultat av strävandena inom ILO under 1960-talet att skapa ett nytt och förbättrat system av sociala trygghetskonventioner.

I fråga om *rekommendationen (nr 134) i samma ämne* föreslår jag — i likhet med ILO-kommittén — att rekommendationen, i de delar den inte redan tillgodosetts i svensk lagstiftning, beaktas i det svenska lagstiftningsarbetet på området för social trygghet, om och i den mån så befinns möjligt och lämpligt.

Utskottet

Utskottet biträder förslaget, att riksdagen godkänner att Sverige ansluter sig till konventionerna (nr 129) om yrkesinspektion vid jordbruket och (nr 130) om läkarvård och kontanta sjukförmåner. Vidare finner utskottet ej anledning till erinran mot vad föredragande departementschefen anfört om rekommendationerna (nr 133) om yrkesinspektion vid jordbruket och (nr 134) om läkarvård och kontanta sjukförmåner.

Utskottet hemställer,

att riksdagen i anledning av propositionen nr 21 i skrivelse till Kungl. Maj:t ger till känna vad utskottet anfört.

Stockholm den 10 mars 1970

På andra lagutskottets vägnar:

RUTH HAMRIN-THORELL

Vid detta ärendes behandling har närvarit

från f ö r s t a kammaren: fru Hamrin-Thorell (fp), herrar Lars Larsson (s), Dahlberg (s), Hübinette (m), Ivar Andersson (s),* fru Grethe Lundblad (s), herr Axelson (fp) och fröken Pehrsson (cp)*;

från a n d r a kammaren: fröken Sandell (s), herr Fredriksson (s), fru Sigurdsen (s), herr Gadd (s), fru Nilsson (cp), herr Aldén (s), fru Fränkel (fp) och herr Åkerlind (m).

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.